



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudcem Mgr. Tomášem Blažkem ve věci

žalobkyně: **A. S.**
zastoupena advokátem JUDr. Davidem Šmídem, Ph.D.
sídlem Olšanská 2643/1a, 130 00 Praha 3

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 8. 2018, č. j. OAM-97/ZA-ZA11-K09-2018-2,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Zákonná zástupkyně žalobkyně (O. S.) podala jménem žalobkyně u krajského soudu žalobu proti shora označenému rozhodnutí, kterým žalovaný rozhodl, že mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), se žalobkyni neuděluje.

II. Shrnutí argumentace obsažené v žalobě

2. Žalobkyně namítla porušení § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu a dále § 2, § 3 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), ve spojení s článkem 4 směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2011/95/EU ze dne 13. 12. 2011 (dále jen „kvalifikační směrnice“).
3. Žalobkyně tvrdila, že žalovaný vydal napadené rozhodnutí na základě nesprávně zjištěného skutkového a právního stavu. Žalovaný nezohlednil skutečnost, že otec žalobkyně, pan V. S., je v České republice žadatelem o mezinárodní ochranu; v jeho věci bylo zdejší soudem rozhodnuto tak, že rozhodnutí žalovaného o zastavení řízení pro nepřijatelnost opakované žádosti se zrušuje a věc se žalovanému vrací k dalšímu řízení (rozsudek zdejšího soudu č. j. 29 Az 49/2017 - 47). Důvodem bylo, že V. S. uplatnil novou azylově relevantní skutečnost, a sice obavu z nástupu vojenské služby ve válečném konfliktu. V. S. je tedy t. č. úspěšným žadatelem o azyl, a na základě principu a v zájmu slučování (nedělitelnosti) rodin není možné rozhodnout v případě žalobkyně o neudělení azylu.
4. Dále žalobkyně poukázala na skutečnosti, které podle ní odůvodňují udělení humanitárního azylu. Jedná se o opakované domácí násilí, kterého se dopouštěl bývalý manžel matky žalobkyně vůči matce žalobkyně a jejím dvěma nezletilým polorodým bratrům (E. S. a V. S.). Bývalý manžel matky žalobkyně měl proti ní dokonce zaútočit nožem, čehož byl svědkem bratr žalobkyně, kterému tato událost způsobila psychické obtíže, otce se panicky bojí. Matka chce své nezletilé syny držet mimo dosah otce; protože tito nemají na Ukrajině kde bydlet, znamenal by návrat na Ukrajinu nutnost jít bydlet k otci. Z tohoto důvodu chce matka i s žalobkyní zůstat v České republice.
5. Žalobkyně zároveň obecně poukázala na základní zásady správního řízení a nutnost eurokonformního výkladu ustanovení zákona o azylu; namítla, že žalovaný nezohlednil požadavky vyplývající z čl. 4 kvalifikační směrnice.
6. Z uvedených důvodů žalobkyně navrhla, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Shrnutí vyjádření žalovaného

7. Žalovaný ve svém vyjádření ze dne 24. 10. 2018 popřel oprávněnost podané žaloby; námitky žalobkyně neprokazují nezákonnost napadeného rozhodnutí a nemohou zpochybnit žalovaným učiněné závěry. Žalovaný odkázal na obsah správního spisu. Vyjádřil přesvědčení, že se v důkazním řízení zabýval vším, co žalobkyně sdělila, zjistil skutečný stav věci a opatřil si všechny podklady potřebné pro své rozhodnutí; napadené rozhodnutí podrobně a srozumitelně odůvodnil a vzal přitom v úvahu celý azylový příběh žalobkyně i její matky a sourozenců. Takto dospěl k jednoznačnému závěru, že žalobkyni v zemi původu nehrozí žádné potíže, jejichž hrozba by mohla být relevantní z hlediska mezinárodní ochrany.
8. Žalovaný závěrem navrhl, aby soud žalobu v plném rozsahu jako nedůvodnou zamítl.

IV. Jednání

9. K projednání věci soud nařídil jednání na 9. 10. 2019.

10. Zástupce žalobkyně na úvod jednání konstatoval obsah žaloby. Poukázal na skutečnost, že matka i otec žalobkyně jsou žadateli o mezinárodní ochranu; otec svou azylovou žádost podkládá argumentací, že mu v zemi původu hrozí nástup vojenské služby ve válečném konfliktu, který probíhá na části území Ukrajiny. Zástupce žalobkyně zdůraznil aspekt humanitárního azylu, kdy zákonná zástupkyně nezletilé žalobkyně byla v zemi původu opakovaně vystavována, stejně jako její nezletilí synové z prvního manželství, násilí; kromě toho poukázal na skutečnost, že nezletilá žalobkyně nemá na Ukrajině kde pobývat.
11. Žalovaný prostřednictvím své pověřené zaměstnankyně odkázal na napadené rozhodnutí a písemné vyjádření k žalobě. Pokud jde o žalobkyní zdůrazňovaný aspekt humanitárního azylu, pak v napadeném rozhodnutí se žalovaný s touto otázkou obvyklým a dostatečným způsobem vypořádal a otázku možnosti udělení humanitárního azylu žalobkyni řádně posoudil. Co se týče ostatních důvodů, především obavy matky nezletilé žalobkyně z jednání bývalého manžela, tato otázka byla předmětem posuzování v předchozích řízeních o žádostech matky žalobkyně a jejích dvou synů a i s touto otázkou se správní orgán vypořádal; stejně tak se k ní vyjadřovaly i soudy v rámci přezkumných řízení.
12. Krajský soud následně konstatoval podstatný obsah správního spisu, který byl veden společně ve věci žalobkyně a její matky. Zrekapituloval také průběh jednání v řízení ve věci matky žalobkyně a jejích dvou nezletilých synů.
13. V závěrečném návrhu zástupce žalobců odkázal na podanou žalobu a přednesy učiněné v průběhu řízení, zdůraznil aspekt humanitárního azylu, kdy důvody pro jeho udělení zde jsou. Pověřená pracovnice žalovaného závěrem navrhl, aby byla žaloba zamítnuta.

V. Posouzení věci krajským soudem

14. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních námitek v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Žalobu shledal nedůvodnou.
15. Krajský soud předně vycházel z rodinné situace žalobkyně. Žalobkyně je nezletilá, narodila se matce O. S., která je rovněž žadatelkou o udělení mezinárodní ochrany, stejně jako její dva nezletilí synové, polorodí bratři žalobkyně, E. S. a V. S. Zdejší soud se věcí mezinárodní ochrany matky a bratrů žalobkyně opakovaně zabýval, poprvé v řízeních vedených pod sp. zn. 49 Az 64/2015, sp. zn. 43 Az 33/2016 a sp. zn. 43 Az 34/2016. Ve všech těchto řízeních dospěl zdejší soud shodně k závěru o nedůvodnosti žalob a jako takové je zamítl. Z podnětu kasačních stížností neúspěšných žalobců se pak uvedenými věcmi zabýval i Nejvyšší správní soud v řízeních vedených pod sp. zn. 1 Azs 286/2016, sp. zn. 9 Azs 379/2017 a sp. zn. 9 Azs 378/2017. Všechny kasační stížnosti byly Nejvyšším správním soudem odmítnuty pro nepřijatelnost.
16. V současnosti je u krajského soudu pod sp. zn. 43 Az 28/2018 vedeno také řízení o žalobě proti rozhodnutí ve věci opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany matky a bratrů žalobkyně. Krajský soud projednal obě tyto úzce spolu související věci a rozhodl o nich ve stejný den – také ve věci sp. zn. 43 Az 28/2018 shledal žalobu nedůvodnou.
17. Žadatelem o udělení mezinárodní ochrany je opakovaně i otec žalobkyně V. S. Rozsudkem zdejšího soudu ze dne 13. 8. 2018, č. j. 29 Az 49/2017 – 47, však bylo toliko zrušeno rozhodnutí žalovaného o zastavení řízení pro nepřipustnost opakované žádosti a

věc byla žalovanému vrácena k dalšímu řízení, aby zohlednil a vypořádal se meritorně s novými skutečnostmi uplatněnými žadatelem (obava z nástupu vojenské služby). Stran toho, zda je namístě udělit V. S. některou z forem mezinárodní ochrany, soud v řízení sp. zn. 29 Az 49/2017 žádné závěry nečinil. Jak je navíc soudu známo z jeho úřední činnosti, žalovaný dne 26. 10. 2018 rozhodl, že mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu se V. S. neuděluje. Na pana V. S. je tak třeba v současné situaci pohlížet naopak jako na žadatele neúspěšného.

18. Ze správního spisu krajský soud dále konstatuje, že dne 20. 3. 2018 podala žalobkyně prostřednictvím své matky žádost o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný po provedeném pohovoru s matkou žalobkyně a také na základě údajů poskytnutých otcem žalobkyně dospěl k závěru, že důvodem žádosti o mezinárodní ochranu je sloučení rodiny a legalizace společného pobytu na území České republiky a tvrzené ekonomické potíže v zemi původu. Matka žalobkyně se obává vrátit se na Ukrajinu, neboť pociťuje hrozbu násilí ze strany bývalého manžela. Žalovaný na základě posouzení celého případu dospěl k závěru, že důvody uváděné matkou žalobkyně jsou účelové. Sama matka požádala o mezinárodní ochranu až poté, co jí bylo uděleno správní vyhoštění. Z toho žalovaný dovodil snahu matky žalobkyně legalizovat si prostřednictvím žádostí o mezinárodní ochranu sebe a svých dětí pobyt na území České republiky; žalovaný uzavřel, že pokud by matka žalobkyně skutečně pociťovala nebezpečí, požádala by o mezinárodní ochranu bezprostředně poté, co by obavy o jejich bezpečí vyvstaly. To však neučinila, a ačkoli pobývala v České republice již od r. 2012, o mezinárodní ochranu požádala až v r. 2015 poté, co s ní bylo zahájeno řízení o správním vyhoštění. Žalovaný se dále zabýval skutečností, že matka žalobkyně nepožádala o mezinárodní ochranu jménem svých nezletilých synů současně se svou žádostí, nýbrž odděleně až později, přibližně rok poté, co jí samotné mezinárodní ochrana nebyla udělena. V kontextu těchto okolností pak žalovaný posuzoval důvodnost žádosti o mezinárodní ochranu ze strany žalobkyně a učinil závěr, že i žádost o mezinárodní ochranu žalobkyně je ze strany její matky coby zákonné zástupkyně účelová ve snaze vyhnouti se nebo oddálení vyhoštění z území České republiky. Žalovaný se dále zabýval bezpečnostní situací na Ukrajině. Z podkladů shromážděných ve správním spise zjistil, že zde probíhají ozbrojené střety mezi ukrajinskými bezpečnostními složkami a místními separatisty; tyto střety jsou však omezeny pouze na určité oblasti země, a sice na Doněckou a Luhanskou oblast. Naproti tomu Ivano-Frankivská oblast, odkud pochází matka žalobkyně, stejně jako Zakarpatská oblast, odkud pochází otec žalobkyně, jsou pod kontrolou ukrajinské ústřední (proevropsky orientované a vládu demokracie a práva proklamující) vlády a od roku 2015 zde nedochází k žádným bezpečnostním incidentům. Mimo zmíněné dvě kritické oblasti země je situace v zemi stabilní a bezpečná. Pokud žalobkyně jako důvody své žádosti dále uváděla ekonomické potíže v zemi původu, žalovaný dospěl k závěru, že ekonomická nouze v zemi původu nečiní z osoby uprchlíka ve smyslu Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951, kterou je Česká republika vázána, a není tedy ani důvodem azylově relevantním.

19. Mezinárodní ochranu lze poskytnout buď ve formě azylu, nebo doplňkové ochrany. Důvody pro poskytnutí první ze zmíněných forem mezinárodní ochrany jsou stanoveny především v § 12 zákona o azylu, podle nějž se azyl udělí cizinci, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec

a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo

- b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.
20. Krajský soud po přezkoumání rozhodnutí žalovaného ve světle žalobních námitek dospěl k závěru, že rozhodnutí žalovaného je věcně správné. Je třeba upozornit, že udělení mezinárodní ochrany v některé z jejích forem v režimu zákona o azylu je právním titulem k pobytu na území České republiky, který má výjimečnou povahu a lze k němu přistoupit jen za splnění zákonem taxativně stanovených podmínek.
21. Z hlediska splnění těchto podmínek pak z obsahu spisu ani z přednesů účastníků nelze učinit závěr, že by žalobkyně měla v zemi původu potíže politického charakteru ani jiné potíže se státními orgány, které by bylo možné označit za pronásledování ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu – takové obtíže žalobkyně mít ani nemohla, neboť se narodila na území České republiky a toto dosud neopustila.
22. Stejně tak se neprokázalo, že by se žalobkyně mohla důvodně obávat pronásledování z důvodu své rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů, tedy z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu. Žalobkyně je ukrajinské národnosti, pravoslavného – majoritního – náboženského vyznání, a nebyla tvrzena ani prokazována příslušnost k nějaké sociální skupině; vzhledem k nízkému věku žalobkyně u ní ani nelze předpokládat zastávání jakýchkoli politických názorů.
23. Mezi azylově relevantní důvody nelze zařadit ani matkou žalobkyně tvrzené ekonomické potíže; v tomto směru lze odkázat na podrobně rozvedenou argumentaci žalovaného v napadeném rozhodnutí.
24. Žalobkyně se dále dovolávala udělení azylu za účelem sloučení rodiny. Podmínky pro jeho udělení jsou stanoveny v § 13 zákona o azylu, podle něhož se rodinnému příslušníkovi azylanta, jemuž byl udělen azyl podle § 12 nebo § 14, se v případě hodném zvláštního zřetele udělí azyl za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12 zákona o azylu.
25. Podmínky pro udělení azylu za účelem sloučení rodiny podle § 13 zákona o azylu nebyly v daném případě splněny. Ze zjištění učiněných v průběhu správního a soudního řízení nevyplynulo, že by v ČR byl udělen azyl některému z rodinných příslušníků žalobkyně. Ačkoli žalobkyně tvrdila, že její otec je úspěšným žadatelem o azyl, v soudním řízení vyšel najevo opak – rozhodnutím žalovaného ze dne 26. 10. 2018, č. j. OAM-91/ZA-ZA11-P15-R2-2017, bylo rozhodnuto o neudělení mezinárodní ochrany otci žalobkyně. Ani matka žalobkyně a její nezletilí synové nebyli se svými žádostmi úspěšní.
26. Žalobkyně se dále dovolávala udělení tzv. humanitárního azylu. Podmínky pro jeho udělení upravuje § 14 zákona o azylu, podle něhož jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.
27. Žalovaný v napadeném rozhodnutí k možnému udělení humanitárního azylu uvedl, že z výpovědi zákonného zástupce žalobkyně v průběhu správního řízení nevyplynul žádný důvod hodný zvláštního zřetele ve smyslu § 14 zákona o azylu. Žalobkyně je zdravá a

v současnosti vyrůstá v péči obou rodičů. Ti jsou oba státními příslušníky Ukrajiny a dle názoru žalovaného jsou v případě návratu rodiny do vlasti schopni se o potřeby dítěte postarat, pokud se tedy nerozhodnou zajistit dítěti na území ČR pobyt využitím některého z institutů zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Humanitární azyl je dle žalovaného udělován pouze za výjimečných okolností, v případech, kdy nebyl shledán důvod k udělení azylu dle § 12 a kdy by zároveň bylo zcela „nehumánní“ azyl neudělit. V případě žalobkyně však žalovaný existenci takových okolností neshledal.

28. Krajský soud konstatuje, že soudní přezkum závěru žalovaného o (ne)udělení humanitárního azylu se omezuje na posouzení toho, zda správní uvážení žalovaného není v tomto bodě zjevně nelogické či diskriminační, tedy zda není v rozporu se zákazem libovůle vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 – 55). Správní uvážení provedené žalovaným v nyní posuzované věci z těchto mezí nevybočilo.
29. Žalovaným a shodně také zdejším soudem pak nebyly shledány ani důvody pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a a 14b zákona o azylu. Nebylo prokázáno, že by zde byly důvodné obavy, že pokud by byla žalobkyně vrácena do státu, jehož je státní občankou, by jí hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy. Nebylo prokázáno, že by žalobkyni hrozilo uložení nebo vykonání trestu smrti, mučení nebo nelidské nebo ponižující zacházení, vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti žalobkyně z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. K důvodům uváděným matkou žalobkyně, tedy k její obavě z násilí ze strany jejího bývalého manžela, lze uvést, že i kdyby tato obava byla důvodná, matce žalobkyně nic objektivně nebrání dovolat se pomoci či ochrany u správních orgánů nebo bezpečnostních složek v zemi původu.
30. Dále nebyla zjištěna žádná skutečnost, která by matce žalobkyně, jejím nezletilým dětem a konečně i jejímu druhovi V. S. bránila realizovat rodinný život na území Ukrajiny. Nic nenásvědčuje tomu, že by zde kdokoli ze zúčastněných měl být vystaven pronásledování z azylově relevantních důvodů nebo hrozbě vážné újmy.
31. Nad rámec shora uvedeného krajský soud připomíná, že chce-li žalobkyně trvale pobývat v České republice, pak instituty zákona o azylu nejsou jedinými možnými instrumenty, kterými lze tento cíl zajistit; žalobkyně se může pokusit využít některého z institutů zákona o pobytu cizinců.

VI. Závěr a náklady řízení

32. Krajský soud z výše uvedených důvodů shledal, že námitky uplatněné žalobkyní jsou nedůvodné. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí přihlížet z úřední povinnosti, zamítl žalobu dle § 78 odst. 7 s. ř. s.
33. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 16. října 2019

Mgr. Tomáš Blažek v. r.
samosoudce